

Dosarul nr. 2ra-1530/23
2-22144926-01-2ra-11102023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: V. Sandu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, I. Țurcan, A. Braga)

Î N C H E I E R E

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de Zgardan Violeta,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Zgardan Violeta împotriva Agenției Servicii Publice cu privire la anularea ordinului, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 21 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Agenția Servicii Publice, casată hotărârea din 31 ianuarie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii depuse de Zgardan Violeta,

c o n s t a t ă :

La 03 octombrie 2022, Zgardan Violeta a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Servicii Publice cu privire la anularea ordinului, încasarea prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

În susținerea acțiunii reclamanta a indicat că, în baza Notei de serviciu nr.08/1613 din 01 august 2022 a Direcției securitate a Agenției Servicii Publice, a fost inițiată în privința sa ancheta de serviciu, care activează în calitate de registrator de stat în cadrul Serviciului cadastral teritorial Chișinău.

În urma anchetei de serviciu, a fost emis ordinul nr.141se din 30 august 2022, prin care i-a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de „avertisment” pentru atitudine iresponsabilă față de obligațiile de serviciu, manifestată prin încălcarea prevederilor pct.87 din Instrucțiunea cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și drepturilor asupra lor nr.112 din 22 iunie 2005 și pct.3.1 lit.a) din Fișa de post a registratorului din sistemul cadastral.

Reclamanta și-a manifestat dezacordul față de ordinul nr.141se din 30 august 2022 al ASP, deoarece a fost emis cu încălcarea procedurii legale și în lipsa abaterii pretinse.

A reținut că, la 24 martie 2022 a fost înregistrată cererea nr.XXXXX, depusă de cet. XXXXX, solicitând înregistrarea primară selectivă a casei de locuit, extras capitol-suplimentar al RBI (valoarea) și extras din registrul bunurilor imobile.

În cadrul lucrărilor cadastrale, în scopul recepției construcției, s-a identificat că casa de vacanță, cu nr. cadastral XXXXX, continuă pe terenul adiacent.

Conform Notei de verificare, la cererea nr.XXXXXX, întocmită de inginerul cadastral XXXXX, s-a constatat că, construcția nr.cadastral XXXXX continuă pe terenul adiacent.

Reclamanta a precizat că, Nota de verificare întocmită de inginerul cadastral XXXXX este din 25 martie 2022, ziua respectivă constituie data constatării presupusei abateri disciplinare.

În urma verificărilor s-a stabilit că, ea în calitate de registrator, la 24 martie 2022, nu a introdus în sistemul cadastral mențiunea despre faptul suprapunerii terenurilor, prin ce au fost încălcate prevederile pct.87 din Instrucțiunea nr.112 din 22 iunie 2005 cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor.

Reclamanta a remarcat că, atât în încheierea cu privire la rezultatele anchetei de serviciu, Nota de serviciu nr.08/1613 din 01 august 2022, Nota de informare nr.08/1736 din 12 august 2022, cât și ordinul de sancționare nr.141se din 30 august 2022, Agenția Servicii Publice nu a indicat care este data, luna și anul constatării abaterii disciplinare, care este contrar art.209 din Codul muncii.

Consideră că, nu trebuie confundată data constatării abaterii disciplinare - 25 martie 2022, indicată în Nota de verificare întocmită de inginerul cadastral XXXXX, cu data pornirii anchetei de serviciu, în care nu se descrie când a fost constatată abaterea disciplinară.

A menționat că, prevederile art.209 alin.(1) din Codul muncii, în care sintagma „constatarea abaterii disciplinare”, este identică cu cea din art.59 alin.(3) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158/2008, cu modificările operate prin Legea nr.268 din 29 noiembrie 2012, prin care în articolul respectiv cuvintele „constatarea faptei” au fost substituite cu „constatarea abaterii”.

Prin aplicarea principiului analogiei normelor de drept material, conform Ghidului metodic de aplicare a sancțiunilor disciplinare și Notei de argumentare a Legii nr.268 din 29 noiembrie 2012, elaborate de Cancelaria de Stat a RM, se apreciază că numai după finalizarea cercetării disciplinare se poate confirma dacă fapta săvârșită întrunește sau nu cumulativ elementele constitutive ale unui abateri disciplinare.

În viziunea reclamantei, Nota de serviciu privind inițierea anchetei de serviciu nu constituie un act de constatare a faptei, dar numai informația preventivă despre posibila săvârșire a abaterii disciplinare.

De asemenea, la emiterea ordinului nr.141se din 30 august 2022, prin care i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară, pârâtul nu a respectat termenul legal de aplicare a sancțiunii disciplinare, or, potrivit art.209 alin.(1) din Codul muncii, sancțiunea disciplinară se aplică imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de o lună din ziua constatării.

La caz, constată că a fost sancționată disciplinar abia la 30 august 2022, cu depășirea termenului de 1 lună prevăzut la art.209 alin.(1) din Codul muncii, pentru abaterile disciplinare care i se impută ei pentru încălcarea pretinsă, întrucât abaterea disciplinară s-a constatat la 25 martie 2022, pe când sancțiunea disciplinară i-a fost aplicată la 30 august 2022.

Pe lângă acestea, a dat explicații, că la înregistrarea cererii solicitantului, în sistemul *LegalCad* se dădea eroare și nici nu se memoriza propoziția respectivă. Despre circumstanța dată au cunoscut toți registratorii, colegii de serviciu, precum și alți funcționari care

utilizează acest program, nefiind o noutate în cadrul ASP, mai ales că comanda era de urgență și trebuia de executat imediat.

Cu toate că, a menționat această împrejurare în explicația sa, totuși angajatorul Agenția Servicii Publice nu a ținut cont de aceasta în cadrul anchetei de serviciu, pentru a cerceta obiectiv, complet și sub toate aspectele cazul.

Consideră că în speță lipsește legătura de cauzalitate între fapta comisă și consecințe.

Mai mult ca atât, potrivit anchetei de serviciu dânsa a încălcat fișa de post, pe care a semnat-o abia la 27 septembrie 2022, adică după sancționarea sa și inițierea anchetei de serviciu.

Cu trimitere la art.329 din Codul muncii, reclamanta consideră că angajatorul urmează să-i achite o despăgubire pentru aplicarea neîntemeiată a sancțiunii disciplinare, pe care o apreciază în mărime de 20000 de lei.

În contextul enunțate Zgardan Violeta a solicitat admiterea acțiunii, anularea ordinului nr.141se din 30 august 2022 al Agenției Servicii Publice „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare „avertisment” registratorului de stat din cadrul Serviciului cadastral teritorial Chișinău, Violeta Zgardan, pentru atitudine iresponsabilă față de obligațiile de serviciu”, manifestată prin încălcarea prevederilor pct.87 din Instrucțiunea nr.112 din 22 iunie 2005 cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor și pct.3.1 lit.a) din Fișa de post a registratorului din sistemul cadastral, încasarea din contul ASP în beneficiul său a sumei de 20000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 12000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 31 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de Zgardan Violeta. A fost anulat ca fiind ilegal ordinul nr.141se din 30 august 2022 al Agenției Servicii Publice emis în privința Violetei Zgardan „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare „avertisment” registratorului de stat din cadrul Serviciului cadastral teritorial Chișinău, Violeta Zgardan, pentru atitudine iresponsabilă față de obligațiile de serviciu”, manifestată prin încălcarea prevederilor pct.87 din Instrucțiunea nr.112 din 22 iunie 2005 cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor și pct.3.1 lit.a) din Fișa de post a registratorului din sistemul cadastral. S-a încasat din contul Agenției Servicii Publice în beneficiul Violetei Zgardan suma de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 8000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prima instanță a motivat soluția de admitere parțială a acțiunii depuse de Zgardan Violeta, prin faptul că faptele descrise în ordinul de sancționare disciplinară emis în privința reclamantei poartă un caracter declarativ și neîntemeiat. Or, pentru angajarea răspunderii disciplinare este necesară săvârșirea de către salariat a unei abateri disciplinare, fapt ce în speță nu se atestă.

Prima instanță a reținut că, reclamanta a luat cunoștință cu prevederile fișei postului și a prevederilor pentru încălcarea cărora a fost sancționată, abia după derularea anchetei de serviciu și nemijlocit după emiterea ordinului contestat, și anume la 27 septembrie 2022.

Mia mult ca atât, fișa de post anexată la dosar, în special pct.3.1 lit.a) are un alt conținut decât cel indicat în ordinul nr.141se din 30 august 2022.

Din considerentele menționate, prima instanță a concluzionat de a anula ordinul nr.141se din 30 august 2022 a Agenției Servicii Publice.

Totodată, cu trimitere la art.1998 alin.(1), 2037 alin.(1) din Codul civil și art.329 din Codul muncii, prima instanță a conchis că suma prejudiciului moral de 20000 de lei solicitat de reclamantă este exagerată, nejustificată, reieșind din gravitatea și caracterul suferințelor morale suportate, din care motiv a considerat că suma de 5000 de lei este o sumă rezonabilă și echitabilă ca mărime în calitate de prejudiciu moral.

La 01 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, Agenția Servicii Publice a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 04 mai 2023, întru executarea încheierii din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 31 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei decizii noi de respingere integrală a acțiunii depuse de Zgardan Violeta (f.d.75-76, 90, 93).

Prin decizia din 21 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Agenția Servicii Publice. S-a casat integral hotărârea din 31 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă de respingere integrală a acțiunii depuse de Zgardan Violeta.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a motivat decizia de respingere a acțiunii prin faptul că, la aplicarea sancțiunii disciplinare ”avertisment”, angajatorul a ținut cont de gravitatea abaterii disciplinare, precum și de circumstanțele obiective stabilite în cadrul anchetei de serviciu, fiind respectat termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare, în strictă concordanță cu prevederile dispozițiilor art. 206 - 211 din Codul muncii.

Instanța de apel a apreciat critic argumentele Violetei Zgardan precum că, ordinul contestat este ilegal și urmează a fi anulat, or, la caz se atestă cert că registratorul, la executarea serviciului cadastral nu a inclus informația cu privire la faptul că construcția cu nr.cadastral XXXXX, continuă pe terenul adiacent, încălcând, astfel prevederile Instrucțiunii cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor.

Instanța de apel a menționat că, registratorul în activitatea sa se conduce de prevederile legislației, de recomandările metodologice ale organului central de specialitate în domeniul cadastrului și ale Agenției Servicii Publice, iar faptul că a făcut cunoștință cu Fișa postului după derularea anchetei de serviciu nu îi oferă dreptul de a încălca prevederile legislației și nici nu o absolvește de răspundere.

La fel, instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele Violetei Zgardan referitor la nerespectarea de către angajator a termenelor de aplicare a sancțiunii disciplinare prevăzute la art.209 din Codul muncii, deoarece materialele cauzei cert denotă că, abaterea admisă de către registrator a fost constatată la data de 01.08.2022, fapt ce se confirmă prin Nota de serviciu nr.08/1613, pe când Ordinul cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, contestat, a fost emis la data de 30.08.2022.

În circumstanțele constatate, instanța de apel a considerat neîntemeiată acțiunea, or, în speță este evident faptul că Agenția Servicii Publice a respectat procedura legală de aplicare a sancțiunii disciplinare ”avertisment” în privința Violetei Zgardan.

La 11 octombrie 2023, Zgardan Violeta a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 21 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii primei instanțe, pe care o consideră legală și întemeiată.

În susținerea recursului, Zgardan Violeta a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, emisă cu aplicarea eronată a legii, fără a elucidat circumstanțele importante ale cauzei, și cu aprecierea arbitrară a probelor din dosar.

Recurent a indicat că, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că cu acordul suplimentar nr.4629/17/4 din 03 august 2020 și cu atribuțiile fișei postului a luat cunoștință abia după ce a fost sancționată disciplinar și inițiată ancheta de serviciu, și anume la 27.09.2022.

Instanța de apel a ignorat faptul că sancțiunea disciplinară a fost aplicată contrar prevederilor art.209 alin.(1) din Codul muncii, adică cu depășirea termenului de o lună, în situația în care abaterea disciplinară a fost constatată prin Nota de verificare întocmită de inginerul cadastral XXXXX la 25 martie 2022, iar sancțiunea disciplinară a fost aplicată la 30 august 2022.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) și (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 21 iunie 2023, în ședință publică.

Din actele cauzei rezultă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată la poșta electronică a avocatului recurenteii Habravan Andrei la data de 25 septembrie 2023, fapt ce rezultă din scrisoarea anexată la dosar (f.d.125).

Astfel, recursul declarat la 11 octombrie 2023 de către Zgardan Violeta, este în termen.

La 22 noiembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Agenției Servicii Publice copia recursului declarat de Zgardan Violeta, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii a referinței (f.d.134).

La 29 ianuarie 2024, prin intermediul poștei electronice, Agenția Servicii Publice a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de Zgardan Violeta, deoarece temeiurile invocate de recurentă nu se încadrează în prevederile art.432 CPC (f.d.136).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Capitolul XXXVIII – *Recursul*, Secțiunea a 2-a - *Recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel* din Codul de procedură civilă, în special ce vizează prevederile cu privire la acte de dispoziție care pot fi atacate cu recurs, persoanele în drept să declare recurs, instanța competentă să examineze recursul, temeiurile recursului, temeiurile inadmisibilității recursului, cuprinsul cererii de recurs, actele procedurale preparatorii, procedura examinării admisibilității recursului, procedura judecării recursului și împuternicirile și actele de dispoziție ale instanței ș.a. Totodată, art.XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 prevede că, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conjunctura enunțată, și având în vedere că, recursul a fost depus la 11 octombrie 2023, adică după intrarea în vigoare a modificărilor operate în Codul de procedură civilă, acesta va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen; d) hotărârea sau decizia vizează

drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; e) *hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor*; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale. (2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Conform art.433 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) *recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1)*;

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat;

e) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței;

f) recursul este vădit neîntemeiat.

(2) Recursul declarat în temeiul art.432 alin.(1) lit.e) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin.(1) lit.e) din prezentul articol.

Se reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 din Codul de procedură civilă.

Din analiza recursului declarat de Zgardan Violeta rezultă că, drept temei de declararea a recursului a fost invocat art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, (în vigoare la data declarării recursului), adică hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra căror instanța de apel, s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs *nu verifică modul de apreciere a probelor* de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Însă, în contextul prevederilor art.432 alin.(2) din Codul de procedură civilă, în cazul invocării inclusiv în recurs de către recurent a temeiului conținuta la art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, care prevede că, hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, instanța de recurs verifică și sub aspectul dat temeiurile recursului.

La acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45). Procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

În conformitate cu art.440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din considerentele redate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Zgardan Violeta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare prin prisma art.433 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, urmează a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art.433 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, art.440 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat Zgardan Violeta, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi